

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Людмила СТЕПАНЕНКО
«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА
ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	024 «Хореографія»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	«Класична хореографія»
Спеціалізація	
Вид дисципліни	обов'язкова

(за наявності)

Форма навчання	<u>денна/заочна</u>
Навчальний рік	<u>2022/2023</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>4/120</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>залік</u>

Викладач: Хіміч Ярослава Олегівна

Пролонгація за рішенням науково-методичної ради НАКККіМ

Розробник:

ХІМІЧ Ярослава Олегівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри культурології та міжкультурних комунікацій.

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту практичної культурології та арт-менеджменту

Степан ДИЧКОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри культурології та міжкультурних комунікацій

Ольга ОБЧАРУК

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.   Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри хореографії

Мирослав ВАНТУХ

Погоджено з гарантом освітньої програми «Класична хореографія»

Гарант освітньої програми Вікторія ШУМІЛОВА

«29» серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «30» серпня 2022 р. № 5

Голова науково-методичної ради Людмила СТЕПАНЕНКО

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни(у т.ч. міждисциплінарні зв'язки).

«Інформаційна культура та академічна доброчесність» є обов'язковою навчальною дисципліною, що забезпечує загальну підготовку здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 022 «Дизайн», ОПП «Графічний дизайн», сприяє формуванню загальних компетентностей.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає розгляд теоретичних основ «інформаційної культури», теорії та методології практичного формування інформаційної культури особистості, а також медіаграмотності й академічної доброчесності як складових інформаційної культури.

Навчальна дисципліна пов'язано має міждисциплінарний зв'язок з такими навчальними дисциплінами, як «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Проектування».

При вивченні навчальної дисципліни здобувач освіти формує навички академічно доброчесного використання інформації, коректного цитування та посилання на джерело інформації, недопущення академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.

Здобувачі вищої освіти навчаються адекватно та ефективно використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології, працювати з інтернет-ресурсами, критично аналізувати інформацію відповідно до її джерела, змісту, каналів розповсюдження; усвідомлено здійснювати відбір та опрацювання наукової інформації з дотриманням принципів академічної доброчесності.

2. Мета дисципліни – шляхом аналізу феномену інформаційної культури в контексті глобальних трендів сучасного суспільства, цифрової і медіаграмотності та академічної доброчесності сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти інформаційної компетентності та особистісної інформаційної культури.

3. Завдання:

- надати уявлення про теоретичну основу інформаційної культури;
- дослідити «інформаційну культуру» як характеристику особистості;
- визначити взаємозв'язки інформаційної культури й інформаційних технологій, цифрової та медіаграмотності;
- вивчити та практично відпрацювати методи формування інформаційної культури здобувача вищої освіти, зокрема питання сутності і фундаментальних цінностей академічної доброчесності; вплив рівня сформованості інформаційної компетентності на формування культури академічної доброчесності.

4. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК6. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.

СК7. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа- мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.

СК16. Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.

5. Програмні результати навчання:

ПР1. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.

ПР2. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.

ПР3. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

ПР11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПР15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

ПР21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох модулів:

Модуль 1. Теоретичні основи «інформаційної культури».

Модуль 2. Інформаційна культура особистості.

Модуль 3. Інформаційна культура та медіа грамотність.

Модуль 4. Інформаційна культура та академічна добродійність.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		денна форма							
		усього	у тому числі						
лек.	сем.		пр.	ла	б	інд	м.к.	с.р.	
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ «ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ»									
1.1.	Роль інформації в розвитку суспільства	7	2	2					3
1.2.	Феномен інформаційної культури в контексті глобальних трендів сучасного суспільства	7	2	2					3
1.3.	Понятійно-категоріальний апарат «інформаційної культури»	8	2		2				4
1.4.	«Інформаційна культура» як навчальна дисципліна.	6			2				4
	Модульний контроль	2						2	
	Разом за модуль 1	30	6	4	4			2	14
МОДУЛЬ 2. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ									
2.1.	Інформаційна культура людини як складова її загальної культури	7	2	2					3
2.2.	Становлення та розвиток інформаційної культури особистості	7	2						5
2.3.	Інформаційна культура особистості в цифрову епоху	7	2		2				3
2.4.	Формування інформаційної культури особистості	7		2					5
	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 2 модуль	30	6	4	2			2	16
МОДУЛЬ 3. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ									
3.1.	Медіаосвіта та медіаграмотність	6	2						4
3.2.	Інформаційна гігієна та медіаграмотність	7	2		2				3
3.3.	Особливості роботи з інтернет-ресурсами	7	2	2					3
3.4.	Засоби формування критичного мислення	8		2	2				4
	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 3 модуль	30	6	4	4			2	14
МОДУЛЬ 4. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ									
4.1.	Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія	7	2	2					3
4.2.	Взаємозв'язок інформаційної компетентності (ІК) та культури академічної доброчесності (КАД)	7	2	2					3
4.3.	Формування ІК та КАД здобувачів вищої освіти в процесі навчання	7	2		2				3
4.4.	Формування ІК та КАД здобувачів вищої освіти у бібліотеках ЗВО	7	2		2				3
	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 4 модуль	30	8	4	4			2	12
	Разом з дисципліни	120	26	16	14			8	56

(для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин						
		денна форма						
		усього	у тому числі					
лек.	сем.		пр.	лаб	інд	м.к.	с.р.	
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ «ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ»								
1.1.	Роль інформації в розвитку суспільства	7	1					6
1.2.	Феномен інформаційної культури в контексті глобальних трендів сучасного суспільства	7		1				6
1.3.	Понятійно-категоріальний апарат «інформаційної культури»	8		1				7
1.4.	«Інформаційна культура» як навчальна дисципліна	7,5	1					6,5
	Модульний контроль	0,5					0,5	
	Разом за модуль 1	30	2	2			0,5	25,5
МОДУЛЬ 2. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ								
2.1.	Інформаційна культура людини як складова її загальної культури	8	1					7
2.2.	Становлення та розвиток інформаційної культури особистості	7	1					6
2.3.	Інформаційна культура особистості в цифрову епоху	7		1				6
2.4.	Формування інформаційної культури особистості	7,5		1				6,5
	Модульний контроль	0,5					0,5	
	Разом за 2 модуль	30	2	2			0,5	25,5
МОДУЛЬ 3. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ								
3.1.	Медіаосвіта та медіаграмотність	7						7
3.2.	Інформаційна гігієна	8						8
3.3.	Особливості роботи з інтернет-ресурсами	7			1			6
3.4.	Засоби формування критичного мислення	7,5			1			6,5
	Модульний контроль	0,5					0,5	
	Разом за 3 модуль	30			2		0,5	27,5
МОДУЛЬ 4. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ								
4.1.	Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія	7	1					6
4.2.	Взаємозв'язок інформаційної компетентності (ІК) та культури академічної доброчесності (КАД)	7	1					6
4.3.	Формування ІК та КАД здобувачів вищої освіти в процесі навчання	8			1			7
4.4.	Формування ІК та КАД здобувачів вищої освіти у бібліотеках ЗВО	7,5			1			6
	Модульний контроль	0,5					0,5	
	Разом за 4 модуль	30	2		2		0,5	25,5
	Разом з дисципліни	120	6	4	4		2	104

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ «ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ»

Тема 1.1. Роль інформації в розвитку суспільства

Анотація до лекції з теми 1.1.

Тема: *Поняття інформації як ключової категорії у розумінні сутності «інформаційної культури»*

Важливість розуміння сутності поняття інформації як ключової категорії для розкриття сутності «інформаційної культури». Роль інформації в життєдіяльності людини. Основні підходи до визначення інформації. Властивості інформації. Носії інформації, форми і способи подання інформації. Види інформації. Інформаційні процеси.

План

1. Поняття інформації: основні підходи до визначення.
2. Властивості інформації.
3. Носії інформації, форми і способи подання інформації.
4. Види інформації. Інформаційні процеси.

Семінарське заняття № 1 до теми 1.1.

Тема: *Концепції інформаційного суспільства та суспільства знань*

План

1. Підходи до визначення інформаційного суспільства.
2. Основні факти впливу на розвиток інформаційного суспільства.
3. Сучасна модель інформаційного суспільства.
4. Концепція «суспільства знань» або «суспільства, заснованого на знаннях»

Самостійна робота з теми 1.1

Завдання

1. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
2. Для більш системного та ґрунтовного аналізу інтернет-ресурсів заповнити таблицю 1.1 «Характеристика інтернет-ресурсів з Темі 1.1. «Роль інформації у розвитку суспільства» (Таблиця для самостійної роботи з теми представлена нижче). Зверніть увагу, що надалі номер таблиці визначено за таким алгоритмом – Таблиця 1, далі номер теми, до якої її створено.

Таблиця 1.1. для самостійної роботи з Темі 1.1. «Роль інформації у розвитку суспільства».

№ з/п	Назва документа (автор, рік створення, інші відомості)	Назва сайту, назва ресурсу (заголовок з екрана)	Режим доступу	Характеристика ресурсу (короткий опис і коментар)

3. Підготуватися до семінарського заняття з теми.

4. Додатково самостійно розглянути та проаналізувати Закон України «Про Національну програму інформатизації» – (із сучасними змінами та доповненнями) та деякі приклади місцевих програм інформатизації.

5. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Розкрити зміст поняття «інформація», охарактеризувати властивості, носії, види, основні інформаційні процеси.

2. Охарактеризувати місце та роль інформації в суспільстві.

3. Розкрити основні причини становлення інформаційного суспільства.

4. Порівняти й обґрунтувати концепції «інформаційного суспільства» та «суспільства знань» або «суспільства, заснованого на знаннях». У якому суспільстві ми живемо?

5. Визначити та проаналізувати основні чинники, що впливають на сучасне суспільство та детермінують його розвиток.

6. Проаналізувати основні виклики цифрової трансформації

Рекомендована література: 1, 9, 11, 29, 40, 45, 46.

Інтернет-ресурси: 18.

Тема 1.2. Феномен інформаційної культури в контексті глобальних трендів сучасного суспільства

Анотація до лекції теми 1.2

Основні фактори, що впливають на сучасне суспільство та детермінують його розвиток (їх перелік і характеристика). Топ глобальних споживчих і освітніх трендів останніх років. Основні виклики цифрової трансформації (глобальні цифрові тренди). Технології 4.0.

Історія виникнення поняття «Інформаційна культура». Основні підходи у дослідженні «інформаційної культури»: соціально-філософський, інформаційний, культурологічний, діяльнісний і особистісний. Основні напрями сучасних досліджень інформаційної культури.

План

1. Основні фактори, що впливають на сучасне суспільство та детермінують його розвиток (їх перелік та характеристика).

2. Топ глобальних споживчих та освітніх трендів останніх років.
3. Основні виклики цифрової трансформації (глобальні цифрові тренди).
4. Основні підходи у дослідженні «інформаційної культури».

Семінарське заняття № 2 до теми 1.2.

Тема: Інформаційна культура як об'єкт наукових досліджень

План

1. Інформаційна культура як об'єкт досліджень психолого-педагогічних наук.
2. Особливості розгляду інформаційної культури фахівцями бібліотечно-бібліографічної галузі.
3. Гуманістичний і технократичний підходи дослідження інформаційної культури.

Самостійна робота з теми 1.2.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Проаналізувати інформаційні ресурси з теми та визначити сучасний стан її розробленості.
4. Зробити порівняльний аналіз основних підходів у дослідженні «інформаційної культури» з погляду різних наук.
5. Заповнити Таблицю 2. «Концептуальні підходи дослідження інформаційної культури».

Таблиця 1.2. «Концептуальні підходи дослідження інформаційної культури»

Назва підходу	Характеристика підходу	Науковці, що досліджують ІК в межах цього підходу	Джерело інформації
Соціально-філософський			
Інформаційний			
Культурологічний			
Діяльнісний			
Особистісний			
Бібліотечно-бібліографічний			

6. Підготуватися до семінарського заняття.
7. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Яка історія виникнення поняття «інформаційна культура»?
2. Які основні підходи в дослідженні інформаційної культури?
3. Назвіть основні характеристики соціально-філософського підходу в дослідженні інформаційної культури.

4. Назвіть основні характеристики інформаційного підходу в дослідженні інформаційної культури.

5. Назвіть основні характеристики культурологічного підходу в дослідженні інформаційної культури.

6. Назвіть основні характеристики діяльнісного й особистісного підходів у дослідженні інформаційної культури.

7. У чому полягають особливості розгляду інформаційної культури фахівцями бібліотечно-бібліографічної галузі.

Рекомендована література: 1, 9, 11, 12, 16, 18, 20, 41, 45, 48.

Інтернет-ресурси: 18.

Тема 1.3. Понятійно-категоріальний апарат «інформаційної культури»

Анотація до лекції з теми 1.3

Визначення ключових термінів «інформаційної культури» відповідно до підходів щодо її розгляду. «Інформаційна культура» та інформація. Поняття інформаційної сфери. «Інформаційна культура» та інформатизація. «Інформаційна культура» та культура (особистості, соціальної групи, суспільства). «Інформаційна культура» та діяльність. Зв'язок поняття «інформаційна культура» та «електронна культура», «цифрова культура», «кіберкультура», «мережева культура інформаційного простору», «інформаційна етика, «бібліотечно-бібліографічна культура», «культура читання», «бібліотечно-бібліографічні знання», «бібліотечно-бібліографічна грамотність» тощо.

План

1. Визначення ключових термінів «інформаційної культури» відповідно до підходів що до її розгляду.

2. Основні категорії, що утворюють понятійне поле «інформаційної культури».

3. Глосарій з інформаційної культури

Практичне заняття № 1 до теми 1.3

Тема: Понятійне поле «інформаційної культури»

Мета: відпрацювати практичні навички пошуку необхідної інформації, її критичного оцінювання (авторитетність автора, релевантність змісту). Навчитися створювати глосарій з певної теми та посилатися на використані джерела.

Завдання

1. Здійснити пошук визначення понять і встановити зв'язки між поняттями «інформаційна сфера», «інформаційна діяльність», «інформація», «інформатика», «інформаційна ера», «інформаційні технології», «інформаційна криза», «інформаційні ресурси тощо.

2. Здійснити пошук визначення понять і встановити зв'язки між поняттями «інформаційна культура» та «електронна культура», «цифрова

культура», «кіберкультура», «мережева культура інформаційного простору», «інформаційна етика» тощо.

3. Здійснити пошук визначення понять і встановити зв'язки між поняттями «інформаційна культура» та «бібліотечно-бібліографічна культура», «культура читання», «бібліотечно-бібліографічні знання», «бібліотечно-бібліографічна грамотність».

4. Сформувати «Глосарій».

5. Візуалізація взаємозв'язків між складовими понятійного поля «інформаційної культури»

Самостійна робота з теми 1.3.

Завдання

1. Розробити власний перелік основних понять (ключових слів), що належать до понятійно-категоріального апарату інформаційної культури.

2. Здійснити пошук інформації щодо відібраних ключових слів.

3. Для кращого аналізу й унаочнення інформації заповнити *Таблицю 1.3. Понятійно-категоріальний апарат інформаційної культури*. Слід врахувати, що одне і те саме поняття може мати різні визначення. Спробуйте знайти хоча б по два визначення на одне поняття.

Таблиця 1.3 Понятійно-категоріальний апарат інформаційної культури

Поняття (ключове слово)	Визначення (характеристика)	Джерело інформації

4. Підготуватися до практичного заняття.

5. Розробити структурно-логічні схеми взаємозв'язків між визначеннями понятійного апарату інформаційної культури.

6. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення таким поняттям, як:

– «інформаційна культура», «інформаційна грамотність», «інформаційна сфера», «інформаційна діяльність», «інформація», «інформатика», «інформаційна ера», «інформаційні технології», «інформаційна криза», «інформаційна революція», «інформаційна безпека», «інформаційні ресурси», «інформаційна політика»;

– «електронна культура», «цифрова культура», «цифрова грамотність», «мережева культура», «інформаційна етика»;

– «бібліотечно-бібліографічна культура», «культура читання», «бібліотечно-бібліографічні знання», «бібліотечно-бібліографічна грамотність».

2. Назвіть основні етапи розвитку інформаційної культури.

Рекомендована література: 9, 11, 16, 36.

Інтернет-ресурси: 1, 18.

Тема 1.4. «Інформаційна культура та академічна доброчесність» як навчальна дисципліна. Міждисциплінарні зв'язки

Зміст теми:

Підходи до викладання навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» у закладах вищої освіти. Місце навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» у формуванні інтегральної, загальних і фахових компетентностей фахівців різних спеціальностей.

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 022 «Дизайн» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Взаємозв'язок навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» з іншими дисциплінами, спрямованими на формування загальних і фахових компетентностей за спеціальністю 022 «Дизайн».

Практичне заняття № 2 до теми 1.4.

Тема: «Інформаційна культура та академічна доброчесність» як навчальна дисципліна. Міждисциплінарні зв'язки

Мета: Шляхом аналізу існуючих нормативних документів та навчально-методичних матеріалів до навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» сформулювати власне бачення місця та ролі навчальної дисципліни у процесі навчання та майбутньої професійної діяльності.

Завдання:

1. Визначити та проаналізувати основні інформаційні (нормативні) матеріали, що дозволяють охарактеризувати місце навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» у підготовці фахівців зі спеціальності. Скласти список джерел.

2. Сформулювати власне бачення навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» та її ролі у процесі навчання та для майбутньої професійної діяльності.

3. Написати есе, або візуалізувати відповіді

4. Сформулювати запитання для загального обговорення

Самостійна робота до теми 1.4.

Завдання

1. Здійснити пошук джерел з теми.

2. Ознайомитися з рекомендованою літературою та самостійно підібраними джерелами.

3. Підготуватися до практичного заняття.

4. Проаналізувати Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 022 «Дизайн» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

5. Визначити взаємозв'язок навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» з іншими дисциплінами, спрямованими на формування загальних і фахових компетентностей за спеціальністю 022 «Дизайн».

6. Розробити структурно-логічні схеми взаємозв'язку дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» з іншими навчальними дисциплінами, що передбачені в освітньо-професійній програмі «Графічний дизайн» та освітньо-професійній програмі «Дизайн середовища» за спеціальністю 022 «Дизайн» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

7. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризувати підходи до викладання навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» у закладах вищої освіти. Які є варіанти її назви?

2. Яка мета та завдання навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність»?

3. Яке місце навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» у формуванні інтегральної, загальних і фахових компетентностей фахівців різних спеціальностей?

4. Яке місце навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» у підготовці фахівців зі спеціальності 022 «Дизайн».

5. Проаналізувати зв'язок навчальної дисципліни «Інформаційна культура та академічна доброчесність» з іншими дисциплінами, спрямованими на формування фахових компетентностей за спеціальністю 022 «Дизайн» ОПІ «Графічний дизайн», ОПІ «Дизайн середовища».

Рекомендована література: 1, 2, 3, 4, 5, 9.

Інтернет-ресурси: 5, 13.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль № 1 передбачений у вигляді обов'язкової письмової роботи.

Модульна контрольна складається з 4 питань, які відповідають 4 темам модулю. Питання для розкриття здобувач може обрати сам з переліку питань до семінарських або практичних занять і самостійної роботи.

При написанні модульної контрольної здобувач має користуватися усіма можливими каналами пошуку інформації та інформаційними матеріалами, що також буде характеризувати рівень сформованості його інформаційної культури та культури академічної доброчесності.

Критеріями оцінки модульної контрольної роботи є: повнота, правильність і обґрунтованість подачі матеріалу, коректна робота з джерелом (джерелами), чітке розуміння понять, вміння робити власні висновки й узагальнення.

МОДУЛЬ 2. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ

Тема 2.1. Інформаційна культура людини як складова її загальної культури

Анотація до лекції з теми 2.1.

Наукові підходи до визначення феномену «інформаційна культура людини». Загальна структура інформаційної культури особистості, її складові та їх характеристики. Компоненти сформованості інформаційної культури особистості. Рівні сформованості інформаційної культури особистості. Аспекти прояву інформаційної культури особистості (світоглядна культура, культура мислення й мовлення, культура спілкування та співіснування з іншими людьми, культура організації праці тощо). «Інформаційна культура» як компетентність.

План

1. Наукові підходи до визначення феномену «інформаційна культура людини».
2. Форми інформаційної культури на загальноцивілізаційному, національному та індивідуальному рівнях.
3. Інформаційна культура як складова загальнолюдської культури.
4. Світоглядна культура особистості: природа, сутність, зміст і форми.

Семінарське заняття № 3 до теми 2.1.

Тема: Прояви інформаційної культури особистості.

Мова та мислення як прояви інформаційної культури

План

1. Основні аспекти прояву інформаційної культури особистості, їхня характеристика.
2. Мова та мислення як прояви інформаційної культури особистості. Взаємозв'язок мови та мислення.
3. Поняття культури мови та культури мовлення. Основні аспекти прояву культури мовлення.
4. Мовленнєвий етикет у професійному й особистісному спілкуванні. Ділова та наукова мови.

Самостійна робота до теми 2.1.

Завдання

1. Здійснити пошук і ознайомитися з Інтернет-ресурсами з теми.
2. Для більш системного та ґрунтовного аналізу інтернет-ресурсів заповнити Таблицю 2.1. «Характеристика Інтернет-ресурсів з Темі 2.1. «Інформаційна культура людини як складник її загальної культури».

Таблиця 2.1. «Характеристика інтернет-ресурсів з Темі 2.1. «Інформаційна культура людини як складник її загальної культури».

№ з/п	Назва документа (автор, рік створення, інші відомості)	Назва сайту, назва ресурсу (заголовок з екрана)	Режим доступу	Характеристика ресурсу (короткий опис і коментар)

3. Проаналізувати основні наукові підходи до визначення сутності феномену «інформаційна культура людини» й «інформаційна культура особистості».
4. Підготуватися до семінарського заняття.
5. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризувати основні наукові підходи до визначення сутності феномену «інформаційна культура людини» й «інформаційна культура особистості».
2. Назвати основні складники інформаційної культури особистості, охарактеризувати їх.
3. Як можна визначити рівень сформованості інформаційної культури особистості?
4. Охарактеризувати такі прояви інформаційної культури особистості як мова та мислення.
5. У чому виявляється культура мови та культура мовлення?
6. Розкрити зміст поняття «світоглядна культура особистості», визначити його природу, сутність, зміст і форми.
7. У чому виявляється світоглядна компонента інформаційної культури?
Рекомендована література: 8, 9, 12, 13, 17, 49.

Тема 2.2. Становлення та розвиток інформаційної культури особистості

Анотація до лекції до теми 2.2.

Етапи становлення та розвитку інформаційної культури особи: етап первісної інформаційної соціалізації, етап освітньо-інформаційного навчання, етап формування розвиненої інформаційної культури. Вплив сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та цифрової комунікації на розвиток інформаційної культури особистості. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології та «інформатична компетентність».

План:

1. Етапи становлення та розвитку інформаційної культури особи.
2. Вплив сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та цифрової комунікації на розвиток інформаційної культури особистості.
3. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології та «інформатична компетентність».

Самостійна робота з теми 2.2.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Висвітлити підходи щодо визначення етапів становлення та розвитку ІК особистості.
  2. У чому виявляється етап «первісної інформаційної соціалізації»?
  3. Розкрити основні характеристики етапу «освітньо-інформаційного навчання»?
  4. Охарактеризувати етап «формування розвиненої інформаційної культури».
  5. У чому виявляється вплив інформаційно-комунікаційних технологій і цифрових комунікацій на розвиток інформаційної культури особистості?
  6. Розкрити зміст поняття «інформативна компетентність» особистості?
- Рекомендована література: 8, 13, 17, 19, 22, 24, 35, 40, 43, 44, 47.*

Тема 2.3. Інформаційна культура особистості в цифрову епоху

Анотація до лекції з теми 2.3.

Цифровізація суспільства. Основні складові цифрової грамотності: комп'ютерна грамотність, вміння працювати з даними, створення цифрового контенту, цифрова комунікація, безпека цифрового середовища, розв'язання проблем у цифровому середовищі та навчання впродовж життя. «Цифрове покоління» та «цифрова культура особистості». Теорія поколінь. Особливості центеніалів – покоління народженого в цифрову епоху. Проблеми формування інформаційної культури у центеніалів.

План

1. Цифровізація суспільства, «цифрове покоління» та «цифрова культура особистості».
2. Теорія поколінь.
3. Особливості центеніалів – покоління народженого в цифрову епоху.
4. Проблеми формування інформаційної культури у центеніалів.

Практичне заняття № 3 до теми 2.3.

Тема: Цифрова компетентність, її діагностика та вдосконалення

Мета: шляхом тестування (проходження національного тесту на цифрову грамотність – «Цифрограм» оцінити власну інформаційну грамотність, отримати додаткові знання та вміння щодо змісту інформаційної компетентності

Завдання:

1. Пройти Цифрограм – національний тест на цифрову грамотність.
2. Проаналізувати отримані результати (Рамка цифрових компетентностей для громадян України).
3. Визначити вектори розвитку власної цифрової компетентності.

Самостійна робота до теми 2.3.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Підготуватися до практичного заняття з проходження «Цифрограма» – національного тесту на цифрову грамотність.
4. Відповідати на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Розкрити зміст поняття «цифровізація суспільства»?
2. Охарактеризувати основні складники цифрової грамотності.
3. Протестувати та проаналізувати власні цифрові навички.
4. Як сучасні інформаційно-комунікаційні технології впливають на формування цифрової культури?
5. Розкрити зміст поняття «цифрове покоління», його особливості?
6. Чи можна вважати, що у цифрового покоління автоматично високий рівень «цифрової культури особистості»?

Рекомендована література: 9, 13, 18, 21, 31, 40, 45.

Інтернет-ресурси: 4, 8, 20.

Тема 2.4. Формування інформаційної культури особистості

Зміст теми 2.4.

Основні принципи формування інформаційної культури особистості. Проблеми цифрової нерівності та особливості формування інформаційної культури особистості у різних вікових категорій. Навчання впродовж життя як показник рівня інформаційної культури та один з пріоритетних методів її формування. Теоретична та практична складові формування інформаційної культури особистості. культури». Методики формування «інформаційної культури». Навчальні та ігрові практики.

Семінарське заняття № 4 до теми 2.4.

План

1. Основні принципи формування інформаційної культури особистості.
2. Формування інформаційної культури особистості у різних вікових категорій.
3. Методики формування «інформаційної культури».
4. Навчальні та ігрові практики.

Самостійна робота з теми 2.4.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.

3. Підготуватися до семінарського заняття.
4. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Назвати основні принципи формування інформаційної культури особистості.
2. Визначити підходи щодо формування інформаційної культури особистості.
3. У чому виявляються проблеми цифрової нерівності й особливості формування інформаційної культури особистості різних вікових категорій?
4. Охарактеризувати «навчання впродовж життя» як показник рівня інформаційної культури й один із пріоритетних методів її формування.
5. На чому ґрунтується розробка навчальних програм і курсів з основ «інформаційної культури»?
6. Охарактеризувати методики формування «інформаційної культури».
7. Назвати навчальні й ігрові практики з формування «інформаційної культури». Які з них використовували?

Рекомендована література: 3, 4, 6, 8, 9, 13, 15, 17, 20, 24, 35, 40, 43, 44, 47.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль № 2 передбачений у вигляді обов'язкової письмової роботи.

Модульна контрольна складається з 4 питань, які відповідають 4 темам модулю. Питання для розкриття здобувач може обрати сам з переліку питань до семінарських або практичних занять та самостійної роботи.

При написанні модульної контрольної здобувач має користуватися усіма можливими каналами пошуку інформації та інформаційними матеріалами, що також буде характеризувати рівень сформованості його інформаційної культури та культури академічної доброчесності.

Критеріями оцінки модульної контрольної роботи є: повнота, правильність та обґрунтованість подачі матеріалу, коректна робота з джерелом (джерелами), чітке розуміння понять, вміння робити власні висновки та узагальнення.

МОДУЛЬ 3. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ

Тема 3.1. Медіаосвіта та медіаграмотність

Анотація до лекції до теми 3.1.

Теоретичні основи медіаосвіти та медіаграмотності. Історія розвитку медіаосвіти. Суспільне значення медіаосвіти. Визначення понять медіаосвіта та медіаграмотність. Роль медіа у формуванні полікультурної картини світу. Ключові принципи медіаграмотності. Основні теорії медіаосвіти. Медіакультура особистості.

План

1. Історія розвитку медіаосвіти.
2. Суспільне значення медіаосвіти. Основні теорії медіаосвіти.
3. Визначення понять медіаосвіта та медіаграмотність.
4. Ключові принципи медіаграмотності.

Самостійна робота з теми 3.1.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Для більш системного та ґрунтовного аналізу інтернет-ресурсів заповнити Таблицю 3.1. «Характеристика інтернет-ресурсів з Теми 3.1. «Медіаосвіта та медіаграмотність»».

Таблиця 3.1. «Характеристика інтернет-ресурсів з Теми 3.1. «Медіаосвіта та медіаграмотність»»

№ з/п	Назва документа (автор, рік створення, інші відомості)	Назва сайту, назва ресурсу (заголовок з екрана)	Режим доступу	Характеристика ресурсу (короткий опис і коментар)

4. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризувати теоретичну базу медіаосвіти та медіаграмотності.
  2. Розкрити суспільне значення медіаосвіти.
  3. Охарактеризувати основні теорії медіаосвіти.
  4. Які практичні вправи з формування медіаграмотності вам відомі? Які з них використовували?
  5. Охарактеризувати компетентності фахівця з медіаосвіти та медіаграмотності.
  6. Розкрити зміст поняття «медіакультура особистості».
- Рекомендована література: 9, 25, 26, 27, 28, 32.*
Інтернет-ресурси: 3, 10.

Тема 3.2. Інформаційна гігієна та медіа грамотність

Анотація до лекції до теми 3.2.

Поняття «інформаційна гігієна». Елементарні правила інформаційної гігієни. Новина як особливий вид інформаційного повідомлення. ЗМІ та критерії оцінки новинного повідомлення. Основні види впливу медіа на свідомість особистості. Основні види «спотвореної» інформації. Формування навичок критичного аналізу новин (медіаконтенту). Інформаційна гігієна під час війни.

План

1. Поняття «інформаційна гігієна».
2. Основні види впливу медіа на свідомість особистості.
3. Елементарні правила інформаційної гігієни.
4. Інформаційна гігієна під час війни

Практичне заняття № 4 до теми 3.2.

Тема: Практичні вправи з формування медіаграмотності

Мета: використовуючи онлайн ігри, спрямовані на розвиток медіаграмотності, на практиці закріпити отримані з теми знання та сформувані відповідні вміння та навички.

План

1. Виконати вправи на формування медіаграмотності:
  - Онлайн-гра «Медіазнайко»
  - Онлайн-гра «Пригоди Літератуса»
  - Квест «МедіаДрайвер»
2. Проаналізувати хід їх виконання (на що спрямовані? Як формують навички інформаційної гігієни? Які додаткові знання отримали? Загальні враження)

Самостійна робота до теми 3.2.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Підготуватися до практичного заняття.
4. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Що таке «інформаційна гігієна»?
2. У чому виявляються елементарні правила інформаційної гігієни?
3. Назвіть основні види впливу медіа на свідомість особистості
4. Назвіть основні види «спотвореної» інформації
5. Інформаційна гігієна під час війни
6. Що таке новина, та які її основні характеристики?
7. Назвіть найбільші світові та українські новинні агентства.
8. Розкрийте зміст поняття «новинні стандарти».
9. Які є професійні новинні стандарти?
10. Як відрізнити новину від замовного матеріалу?
11. Хто є найбільшими медіавласниками в Україні (з якого джерела ця інформація)?

12. Як медіавласники впливають на редакційну політику?

Рекомендована література: 9, 25, 26, 27, 28, 32.

Інтернет-ресурси: 3, 10, 12.

Тема 3.3. Особливості роботи з інтернет-ресурсами

Анотація до лекції до теми 3.3.

Види інтернет ресурсів. Критерії оцінки інтернет ресурсів. Формальні індикатори оцінки інтернет ресурсів. Ризики та загрози в мережі Інтернет. Аналіз достовірності інтернет інформації.

План

1. Критерії оцінки інтернет ресурсів.
2. Формальні індикатори оцінки інтернет ресурсів.
3. Аналіз достовірності інтернет інформації.

Семінарське заняття № 5 теми 3.3.

План

1. Пошукові системи в мережі Інтернет. Релевантність інтернет пошуку.
2. «Історія» інтернет запитів. Реклама та оголошення в Інтернеті.
3. Технології веб 2.0. як інструмент управління знаннями.
4. Синдикація та вікі-технології. Соціальні геосервіси.

Самостійна робота до теми 3.3.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Для більш системного та ґрунтовного аналізу інтернет-ресурсів заповнити Таблицю 1.3.3. «Характеристика інтернет-ресурсів з Темі 3.3. «**Особливості роботи з інтернет-ресурсами**». (Зразок оформлення таблиці див. у темі 1.1.).
4. Підготуватися до семінарського заняття.
5. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Назвати основні види інтернет ресурсів.
2. Розкрити зміст поняття «формальні індикатори оцінки інтернет-ресурсів»?
3. Охарактеризувати критерії оцінки інтернет-ресурсів.
4. Визначити ризики та загрози в мережі Інтернет.
5. Як здійснювати аналіз достовірності інтернет-інформації?
6. У чому виявляються особливості інтернет-пошуку?

7. Як працюють пошукові системи в мережі Інтернет та як ефективно здійснювати інтернет-пошук?

8. Охарактеризувати технології веб 2.0 як інструмент управління знаннями.

9. Як здійснювати візуалізацію та структурування інформації за допомогою ментальних карт.

10. Розкрити зміст поняття вікі-технології?

11. Як правильно використовувати можливості соціальних геосервісів?

Рекомендована література: 23, 32, 45, 50.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

Тема 3.4. Засоби формування критичного мислення

Семінарське заняття № 6 до теми 3.4.

Тема: Критичне мислення та інформаційна культура

План

1. Основні характеристики критичного мислення.
2. Критичне мислення як складова інформаційної культури та основа медіаграмотності.
3. Критичне мислення як засіб формування та розвитку творчих здібностей.

Практичне заняття № 5 до теми 3.4.

Тема: Вправи на розвиток критичного мислення

Мета: використовуючи онлайн ігри, спрямовані на розвиток критичного мислення, медіаграмотності та інформаційної культури, на практиці закріпити отримані з теми знання та сформувати відповідні вміння та навички.

Завдання

1. Зробити вправи на розвиток критичного мислення.
2. Проаналізувати особливості виконання вправ, власні досягнення та проблеми:
  - «Мое медіаполе»
  - «Про що говорить наш смартфон»
  - «Види маніпуляцій у медіа»
  - Знайдіть deerfake
  - Гра «Маніпулятор».

Самостійна робота до теми 3.4.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.

3. Для більш системного та ґрунтового аналізу інтернет-ресурсів заповнити Таблицю 3.4. «Характеристика інтернет-ресурсів з Теми 3.4. «Засоби формування критичного мислення». (Зразок оформлення таблиці див. у темі 1.1).
4. Підготуватися до семінарського та практичного заняття.
5. Знайти та виконати вправи з розвитку критичного мислення.
6. Особливу увагу звернути на вправи з критичного мислення, які необхідно робити під час аналізу новин.
7. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Визначити основні характеристики критичного мислення.
  2. Охарактеризувати критичне мислення як засіб формування та розвитку творчих здібностей.
  3. Чому критичне мислення вважають одним із найважливіших компетентностей?
  4. Як розвиток критичного мислення впливає на формування медійної грамотності?
  5. Визначити методики з розвитку критичного мислення.
  6. Як можна тренувати навички критичного мислення?
- Рекомендована література: 17, 19, 21, 32, 37.*
Інтернет-ресурси: 3, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 19.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульний контроль № 3 передбачений у вигляді обов'язкової письмової роботи.

Модульна контрольна складається з 4 питань, які відповідають 4 темам модулю. Питання для розкриття здобувач може обрати сам з переліку питань до семінарських або практичних занять та самостійної роботи.

При написанні модульної контрольної здобувач має користуватися усіма можливими каналами пошуку інформації та інформаційними матеріалами, що також буде характеризувати рівень сформованості його інформаційної культури та культури академічної доброчесності.

Критеріями оцінки модульної контрольної роботи є: повнота, правильність та обґрунтованість подачі матеріалу, коректна робота з джерелом (джерелами), чітке розуміння понять, вміння робити власні висновки та узагальнення.

МОДУЛЬ 4. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Тема 4.1. Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія

Анотація до лекції з теми 4.1.

Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності. Морально культурні, інституційні, освітньо-виховні чинники, які впливають на навчальні

заклади та культуру академічної доброчесності в них. Законодавче поле академічної доброчесності. Визначення академічної доброчесності у Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту». Матеріали з академічної доброчесності в НАКККіМ. Інформаційні ресурси з питань академічної доброчесності.

План

1. Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності.
2. Законодавче поле академічної доброчесності. Визначення академічної доброчесності у Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту».
3. Матеріали з академічної доброчесності в НАКККіМ.
4. Інформаційні ресурси з питань академічної доброчесності.

Семінарське заняття № 7 до теми 4.1.

Тема: Компетентності академічної доброчесності викладачів і здобувачів вищої освіти

План

- 1 Компетентності академічної доброчесності, які повинен мати викладач.
- 2 Компетентності академічної доброчесності, які повинен набути здобувач вищої освіти.
- 3 Створення атмосфери академічної доброчесності у закладі вищої освіти (на прикладі НАКККіМ). Досвід зі шкільного навчання.
- 4 Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

Самостійна робота до теми 4.1.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Для більш системного та ґрунтовного аналізу інтернет-ресурсів заповнити Таблицю 4.1 «Характеристика інтернет-ресурсів з Темі 4.1. «Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія». (Зразок оформлення таблиці див. у темі 1.1).
4. Підготуватися до семінарського заняття.
5. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Розкрити сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності.
2. Які морально-культурні, інституційні, освітньо-виховні чинники впливають на навчальні заклади та культуру академічної доброчесності в них?
3. Визначити законодавче поле академічної доброчесності.
4. Назвати основні принципи забезпечення академічної доброчесності в освіті та наукових дослідженнях?

5. З якими проявами академічної доброчесності і недоброчесності ви стикалися під час навчання (у школі, в Академії)?

Рекомендована література: 30, 34, 38, 42.

Інтернет-ресурси: 6, 7, 15.

Тема 4.2. Взаємозв'язок інформаційної компетентності та культури академічної доброчесності

Анотація до лекції 4.2.

Формування інформаційної культури та культури академічної доброчесності як цілісний процес. Кодекси академічної доброчесності закладів вищої освіти. Сутність «університетських кодексів честі» їх вплив на формування атмосфери академічної доброчесності у ЗВО.

Складові інформаційної компетентності здобувачів вищої освіти та шляхи їх формування. Рівень розвитку інформаційної компетентності та його вплив на формування культури академічної доброчесності, усвідомлене дотримання принципів академічної доброчесності.

План

1. Формування інформаційної культури та культури академічної доброчесності як цілісний процес.
2. Кодекси академічної доброчесності закладів вищої освіти.
3. Складові інформаційної компетентності здобувачів вищої освіти та шляхи їх формування.
4. Рівень розвитку інформаційної компетентності та його вплив на формування культури академічної доброчесності, усвідомлене дотримання принципів академічної доброчесності.

Семінарське заняття № 8 до теми 4.2.

Тема: Відкрита наука та культура академічної доброчесності

План

1. Поняття «відкрита наука» та «відкритий доступ», їх значення для здобувачів вищої освіти.
2. Принципи, правила та особливості відкритого доступу.
3. Особливості інтелектуальної власності, зокрема авторського права, в науковому дослідженні та навчальній, навчально-творчій діяльності (український та міжнародний контекст).
4. Вплив відкритого доступу на формування та поширення культури академічної доброчесності.
5. Українські інституційні репозитарії та онлайн-бібліотеки. Репозитарій НАКККіМ.

Самостійна робота до теми 4.2.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.
3. Для більш системного та ґрунтовного аналізу інтернет-ресурсів заповнити Таблицю 4.2 «Характеристика інтернет-ресурсів з теми 4.2» (Зразок оформлення таблиці з див. у темі 1.1).
4. Підготуватися до семінарського заняття.
5. Відповідати на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Розкрити зміст поняття «університетські кодекси честі».
2. Які бувають Кодекси академічної доброчесності закладів вищої освіти?
3. У яких документах викладено основні етичні норми (принципи академічної доброчесності) викладачів і здобувачів НАКККіМ?
4. У чому полягає сутність понять «відкрита наука» та «відкритий доступ» до результатів наукових досліджень?
5. Які є аргументи «за» та «проти» відкритості науки?
6. Чи сприяє відкритий доступ до результатів наукових досліджень, запобіганню плагіату та формуванню культури академічної доброчесності?
7. Як взаємопов'язані рівень розвитку інформаційної компетентності та культура академічної доброчесності?

Рекомендована література: 7, 10, 30, 42.

Інтернет-ресурси: 6, 7, 15, 21.

Тема 4.3. Формування інформаційної компетентності здобувачів вищої освіти в процесі навчання

Анотація до лекції до теми 4.3

Роль викладача у формуванні інформаційної компетентності здобувачів вищої освіти. Формування завдань до практичних і семінарських занять у контексті формування інформаційної компетентності здобувачів вищої освіти. Перевірка рівня сформованості інформаційної компетентності під час проведення практичних і семінарських занять.

Поняття плагіату та його види. Система запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науковій діяльності. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (НАКККіМ). Рекомендації щодо покращення діяльності по запобіганню та виявленню академічного плагіату.

План

1. Роль викладача у формуванні інформаційної компетентності здобувачів вищої освіти.
2. Поняття плагиату та його види. Система запобігання та виявлення академічного плагиату в освітній та науковій діяльності.
3. Положення про запобігання та виявлення академічного плагиату (НАКККіМ). Рекомендації щодо покращення діяльності по запобіганню та виявленню академічного плагиату.

Практичне заняття № 6 до теми 4.3.

Тема: Дотримання принципів академічної доброчесності як усвідомлений процес і складова інформаційної культури здобувачів вищої освіти (робота з кейсами)

Мета: шляхом відпрацювання кейсів, що стосуються ситуації формування інформаційної культури та культури академічної доброчесності у здобувачів вищої освіти викладачем (викладачами) на різних етапах навчального процесу, розробити власну ідеальну модель доброчесної поведінки викладача та здобувача вищої освіти. Усвідомити необхідність дотримуватися етичних норм.

Завдання

1. Змодельовати ситуації формування інформаційної культури та культури академічної доброчесності у здобувачів вищої освіти викладачем (викладачами) на різних етапах навчального процесу;
2. Змодельовати ситуації порушення академічної доброчесності з боку викладача чи здобувача вищої освіти,
3. Скласти та зробити аналіз переліку так званих «етичних дилем» при порушенні принципів академічної доброчесності.
4. Зробити письмову роботу (проаналізувати, оцінити та відредагувати наявну) за тематикою навчальної дисципліни з відпрацюванням навичок:
  - пошуку, відбору й оцінювання якості джерел,
  - робити нотатки, вказуючи джерело (постійно!);
  - правильно описувати посилання на джерело (як друковане так і електронне, інтернет ресурси), створювати бібліографічні списки використаних джерел;
  - правильно цитувати та запобігати академічному плагиату (його різновидам).

Самостійна робота до теми 4.3.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.

2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підбраною літературою з теми.

3. Для більш системного та ґрунтовного аналізу інтернет-ресурсів заповнити Таблицю 4.3. «Характеристика інтернет-ресурсів з Темі 4.3. **«Практика формування інформаційної компетентності здобувачів під час підготовки до практичних і семінарських занять».** (Зразок оформлення таблиці див. у темі 1.1).

4. Підготуватися до практичного заняття.

5. Відповісти на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Назвати основні складники інформаційної компетентності здобувача.

2. Проаналізувати процес формування складників інформаційної компетентності здобувача.

3. Визначити роль викладача у формуванні інформаційної компетентності здобувачів?

4. Як можна здійснити самоперевірку рівня сформованості інформаційної компетентності?

5. Які методики можна використовувати для формування інформаційної компетентності здобувачів?

6. Розкрити зміст поняття «плагіат», охарактеризувати основні види.

7. У чому виявляється система запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній і науковій діяльності.

8. Проаналізувати Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (НАКККіМ).

9. Запропонувати рекомендації щодо покращення ефективності та якості діяльності з питань запобігання та виявлення академічного плагіату.

Рекомендована література: 6, 7, 30, 42.

Інтернет-ресурси: 6, 7, 15, 21.

Тема 4.4. Формування інформаційної компетентності здобувачів у бібліотеках закладів вищої освіти

Анотація до лекції 4.4.

Діяльність бібліотек закладів вищої освіти з інформаційного супроводу навчально-пізнавальної та науково-дослідної роботи студентів та викладачів. Основні форми діяльності бібліотек закладів вищої освіти з інформаційного супроводу навчально-пізнавальної та науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти та викладачів.

Практика формування інформаційної компетентності під час самостійної роботи студентів з інформаційними ресурсами бібліотек

Участь бібліотек у популяризації та впровадженні принципів академічної доброчесності

Практичне заняття № 7 до теми 4.4.

Тема: Практика формування інформаційної компетентності під час самостійної роботи здобувачів з інформаційними ресурсами бібліотек

Мета: шляхом аналізу власної навчально-пізнавальної діяльності в бібліотеці (при очному зверненні або дистанційно) відрефлексувати особливості такої бібліотечної діяльності та як на неї впливає рівень сформованості інформаційної культури. На практиці закріпити бібліотечно-інформаційні компетентності

Завдання:

1. Змоделювати (пригадати, здійснити) навчально-пізнавальну діяльність здобувача вищої освіти у бібліотеці (від мотиву звернення до результатів діяльності).
2. Зробити аналіз інформаційних ресурсів 2-3 наукових бібліотек закладів вищої освіти (фізичний та онлайн доступ, традиційні та електронні послуги).
3. Відпрацювати навички бібліотечно-інформаційної діяльності (практично використати бібліотечно-інформаційні компетентності).

Самостійна робота до теми 4.4.

Завдання

1. Здійснити пошук літератури з теми та скласти власний список джерел.
2. Ознайомитися з рекомендованою та самостійно підібраною літературою з теми.
3. Підготуватися до практичного заняття.
4. Відповідати на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю

1. Проаналізувати діяльність бібліотек закладів вищої освіти (ЗВО) з інформаційного супроводу навчально-пізнавальної та науково-дослідної роботи здобувачів і викладачів.
2. Охарактеризувати основні форми діяльності бібліотек ЗВО з інформаційного супроводу навчально-пізнавальної та науково-дослідної роботи здобувачів і викладачів.
3. Які бібліотечні послуги пов'язані з формуванням ІК?
4. Проаналізувати власний досвід звернення до наукової бібліотеки НАКККіМ.
5. У чому проявляється участь бібліотек ЗВО щодо популяризації та впровадження принципів академічної доброчесності?

Рекомендована література: 7, 14, 15, 30, 31, 33, 34, 38, 39.

Інтернет-ресурси: 6, 7, 15, 21.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Модульний контроль № 4 передбачений у вигляді обов'язкової письмової роботи.

Модульна контрольна складається з 4 питань, які відповідають 4 темам модулю. Питання для розкриття здобувач може обрати сам з переліку питань до семінарських або практичних занять та самостійної роботи.

При написанні модульної контрольної здобувач має користуватися усіма можливими каналами пошуку інформації та інформаційними матеріалами, що також буде характеризувати рівень сформованості його інформаційної культури та культури академічної доброчесності.

Критеріями оцінки модульної контрольної роботи є: повнота, правильність та обґрунтованість подачі матеріалу, коректна робота з джерелом (джерелами), чітке розуміння понять, вміння робити власні висновки та узагальнення.

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

(за формами контролю)

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	1	3x1=3	3x1=3	3x1=3	4x1=4
2	Участь у семінарських заняттях	2,5	2x2,5=5	2x2,5=5	2x2,5=5	2x2,5=5
3	Практичні заняття	3	2x3=6	1x3=3	2x3=6	2x3=6
4	Самостійна робота	1	3x1=3	3x1=3	3x1=3	4x1=4
5	Модульна контрольна робота	5	1x5=5	1x5=5	1x5=5	1x5=5
	Усього за модуль		22	19	22	23
	Залік	14				
	Разом з дисципліни	22+19+22+23+14=100 балів				

5. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

Теоретична частина

1. Поняття інформації як ключової категорії у розумінні сутності «інформаційної культури».
2. Підходи до визначення інформаційного суспільства.
3. Основні факти впливу на розвиток інформаційного суспільства. Сучасна модель інформаційного суспільства.
4. Концепція «суспільства знань» або «суспільства, заснованого на знаннях».
5. Основні фактори, що впливають на сучасне суспільство та детермінують його розвиток (їх перелік та характеристика).
6. Основні підходи у дослідженні «інформаційної культури».
7. «Інформаційна культура» як об'єкт досліджень психолого-педагогічних наук.
8. Гуманістичний і технократичний підходи дослідження інформаційної культури.
9. Основні категорії, що утворюють понятійне поле «інформаційної культури».
10. Наукові підходи до визначення феномену «інформаційна культура людини».
11. Аспекти прояву інформаційної культури особистості (світоглядна культура, культура мислення й мовлення, культура спілкування та співіснування з іншими людьми, культура організації праці тощо).
12. Інформаційна культура особистості в цифрову епоху.
13. Проблеми формування інформаційної культури у різних вікових категорій.
14. Вплив сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та цифрової комунікації на розвиток інформаційної культури особистості.
15. Особливості комунікації в мережі інтернет (соціальні мережі, месенджери, електронна пошта); «мережева культура» та «нетикет».
16. Визначення понять медіаосвіта та медіаграмотність.
17. Медіа та маніпуляції свідомістю, брехня, пропаганда, викривлення інформації.
18. Формування навичок критичного аналізу медіа контенту.
19. Критерії оцінки інтернет-ресурсів.
20. Ризики та загрози в мережі Інтернет.
21. Аналіз достовірності інтернет інформації.
22. Пошукові системи в інтернет. Релевантність інтернет пошуку.
23. Технології веб 2.0. як інструмент управління знаннями.
24. Критичне мислення як складова інформаційної культури та основа медіаграмотності.
25. Академічна доброчесність як міждисциплінарна категорія.
26. Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності.

27. Законодавче поле академічної доброчесності.
28. Кодекси академічної доброчесності закладів вищої освіти.
29. Компетентності академічної доброчесності, яких повинен набути здобувач вищої освіти.
30. Основні принципи забезпечення академічної доброчесності в освіті та наукових дослідженнях.
31. Кодекс етики викладачів і студентів, Кодекс академічної доброчесності НАКККіМ.
32. Формування інформаційної компетентності студентів в процесі навчання.
33. Складові інформаційної компетентності студента та шляхи їх формування.
34. Роль викладача у формуванні інформаційної компетентності здобувачів.
35. Формування інформаційної компетентності студентів у бібліотеках закладів вищої освіти.
36. Діяльність бібліотек закладів вищої освіти з інформаційного супроводу навчально-пізнавальної та науково-дослідної роботи студентів та викладачів.
37. Практика формування інформаційної компетентності під час самостійної роботи здобувачів з інформаційними ресурсами бібліотек.
38. Поняття плагіату та його види.
39. Система запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній і науковій діяльності.
40. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (НАКККіМ).

Практична частина

1. Здійсніть пошук інформації з запропонованої теми, поясніть алгоритм вашої пошукової роботи.

2. Проаналізуйте запропонований інтернет ресурс відповідно до формальних критеріїв оцінки інформаційних ресурсів.

3. Проаналізуйте запропонований контент новинного повідомлення, використовуючи критичне мислення та компетентності з медіаграмотності.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

➤ **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
- застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
- розуміє можливості інформаційно-комунікаційних технологій на рівню, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.

➤ **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітке знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
- але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.

➤ **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:

- відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
- наявні неточності у виконанні практичних завдань.

➤ **Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою, недостатньо аргументованою:

- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;

- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- не містить посилань на літературу;
- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;
- **Оцінку E (60-63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:
  - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
  - викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- **Оцінку FX (35-59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:
  - не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у здобувача чи їх безсистемність та поверховість;
  - не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.
- **Оцінку F (1-34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену/заліку, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни:

1. Інформаційна культура : методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / розроб. Я. О. Хіміч. Київ : НАКККіМ, 2021. 44 с. URL: <http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/4018>

2. Хіміч Я. О. Викладання навчальної дисципліни «Інформаційна культура» студентам спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» // Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: метаморфози навчального дизайну : зб. матер. Київ : УБА, 2021. С. 44–49. URL: <https://eportfolio.kubg.edu.ua/data/conference/7467/document.pdf>

3. Хіміч Я. О. До проблеми формування компетентностей здобувачів вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» // Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: європейські орієнтири» : зб. матер. VII Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : УБА, 2017. С. 17–19. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/19725/1/Zbirnyk_ULASlavske_2017.pdf

4. Хіміч Я. О. Інформаційна культура та цифрова компетентність бібліотечних працівників: чого, де і як навчитися // збірник матеріалів XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бібліотека і книга в контексті часу», 18–19 травня 2021 р., м. Київ / М-во культури та інформ. політики України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; уклад. Т. Богущ, О. Зозуля ; наук. ред. Н. Розколупа. Електрон. текст. дані Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2021. С. 63-69. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=13541>

5. Хіміч Я. О. Особливості викладання навчальної дисципліни «Інформаційна культура та основи академічної доброчесності» для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 022 «Дизайн» першого (бакалаврського) рівня // Дизайн – синергія мистецтва та науки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 10-11 листопада 2021р. / НАКККіМ ; редкол. : Степаненко Л.М., Андресюк Б.П., Коваль Л.М. (дизайн, оригінал-макет), Омеляненко М.В., Хіміч Я.О. (упорядник) Електрон. Вид. Київ : НАКККіМ, 2021. С. 26-28. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/Instytut_dyzaynu/konferentsiia_Dyzain_zbirnyk.pdf

6. Хіміч Я. О. Формування інформаційної культури студентів та запобігання плагіату // Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: стратегічні орієнтири : зб. матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : УБА, 2018. С. 45–49. URL:

https://ula.org.ua/images/uba_document/publications/Zbirnyk_ULASlavske_2018-ilovepdf-compressed.pdf

7. Хіміч Я. О. Формування інформаційної культури та культури

академічної доброчесності як цілісний процес // Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 27.06.2022 – 05.08.2022) / уклад. Ю. Главчева; Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці»; Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського; Фундація ADD. Варшава, 2022. С. 252–256 URL: <https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2022/09/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-06.09.22-2.pdf>

Основна література:

8. Джинчарадзе Н. Г. Інформаційна культура особистості. Київ : Укр. центр духов. культури: Тов. «МФА», 1996. 184 с.
9. Інформаційна культура : навч. посіб. / за заг. ред. проф. Ю. І. Палехи. Київ : Ліра-К, 2020. 382 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/351374342_INFORMACIJA_KULTURA
10. Інформаційна культура студента : навч. посіб. для студ. ВНЗ пед. профілю / І. А. Чайка. Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. 139 с.
11. Інформаційна культура: теоретичні засади та досвід : навч. посіб. / С. Н. Грипич, Л. М. Буравкова. Рівне : Зень О., 2018. 344 с.

Допоміжна література:

12. Антонченко М. О. Інформаційна культура як складова загальнолюдської культури // Комп'ютерні технології навчання. Київ : НПУ ім. Драгоманова, 2004. Вип. 9. С. 234–241.
13. Антонченко М. О. Формування інформаційної культури студентів в умовах становлення інформаційного суспільства // Педагогічні науки : зб. наук. праць. Ч. 2. Суми : СДПУ, 2009. С. 168–173. URL: <https://library.ssru.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/22-6.pdf>
14. Бібліотека в освітньому просторі. Інформаційне суспільство. Формування інформаційної культури : інформ. бюл. для прац. бібліотек ВНЗ III–IV рівнів акредитації держ. форми власн. Хмельницької обл. № 11. / редкол. : О. Б. Айвазян, О. О. Мацей, Т. К. Онищук та ін. Хмельницький : ХНУ, 2011. 68 с. URL: <http://library.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/08/bulet24.pdf>
15. Бичко О. М., Бекас І. В. Формування інформаційної культури користувачів // Бібліотека в освітньому просторі. 2008. № 5. С. 28–38. URL: http://lib.khnu.km.ua/about_library/metodob/Bulet2008/bul5_2.htm
16. Брижко В. М., Гавловський В. Д., Калюжний Р. А., Попович В. М., Цимбалюк В. С. Вступ до інформаційної культури та інформаційного права : монографія / Акад. прав. наук України, Наук.-дослід. центр прав. інформ. Ужгород : ІВА, 2003. 240 с.
17. Галета Я. Інформаційна культура в професійній підготовці майбутнього педагога // Рідна школа. 2011. № 11. С. 24–27. URL: <http://surl.li/uvfy>

18. Галета Я. Інформаційна культура як засіб адаптації особи у сучасному світі // Наукові записки ; Кіровоградський держ. пед. ун-т імені В. Винниченка]. 2013. Вип. 122. С. 92–99. (Сер. : Педагогічні науки). URL: <http://surl.li/uvgd>
19. Гуменний О. Д. Розвиток інформаційної культури керівників вищих навчальних закладів : монографія. Київ : НУБіП України, 2015. 231 с. URL: <http://surl.li/uvpb>
20. Кириченко В. В. Інформаційна культура у структурі професійної компетентності державних службовців // Наук. вісник ; Херсон. держ. ун-ту. 2019, Вип. 2. С. 113–118. (Сер.: Психологічні науки). URL: <http://eprints.zu.edu.ua/29745/>
21. Кириченко М. О. Цифрова культура як результат розвитку культури інформаційного суспільства // Гілея : наук. вісник. 2017. Вип. 124. С. 179–182. URL: <http://surl.li/eeffe>
22. Коломієць А. М., Лапшина І. М., Білоус В. С. Основи інформаційної культури майбутнього вчителя : навч.-метод. посіб. Вінниця : ВДПУ, 2006. 88 с. URL: https://library.vspu.edu.ua/inform/vidanna_bibliot/statti/bilous_osnovi_inform_kult_majbut_vchitela.pdf
23. Культура віртуального спілкування : метод. поради / Упр. культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін. ; ХОУНБ ім. М. Островського. Хмельницький, 2014. 28 с. URL: <http://www.ounb.km.ua/vidanya/2014/kvs.pdf>
24. Лаврентьева Г. П. Пропедевтика формування інформаційної культури учнів у початковій школі // Комп'ютер у школі та сім'ї. 2013. № 8. С. 3–8. URL: <http://surl.li/uvgo>
25. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навч.-метод. посіб. / за ред. : Л. А. Найдьонові, О. Т. Баришпольця ; НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології. Київ : Міленіум, 2010. 440 с. URL: <http://mediaosvita.org.ua/book/mediakultura-osobystosti-sotsialn/>
26. Медіакультура особистості / упоряд. Т. П. Крячко. Миколаїв : ОППО, 2016. 144 с. URL: <https://library.mk.ua/wp-content/uploads/2015/12/media-posibnik.pdf>
27. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упоряд. : В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк. Київ : Центр вільної преси, 2013. 352 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/278537628_Mediaosvita_ta_mediagramotnist_pidrucnik
28. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд / уклад. : В. Іванов, О. Волошенюк, Л. Кульчинська. Київ : АУП, ЦВП, 2011. 58 с. URL: <https://www.irf.ua/files/ukr/programs/media/aup-media.pdf>
29. Мельник О. Л. Інформаційне суспільство та суспільство знань – становлення та розвиток понять // Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка : зб. наук. праць. 2007. № 2 (20). Ч. 2. С. 57–60. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/8628>

30. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf
31. Мостіпан О. П. Інформаційна грамотність особистості: шляхи підготовки компетентного користувача // Наук. праці ; Кам.-Подільський нац. ун-т імені І. Огієнка. 2015. Вип. 4. С. 293–296. (Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство). URL: <http://surl.li/eeerjp>
32. Не потони в інформаційному дощі : навчання медіа грамотності громадян : посіб. для тренерів / Акад. укр. преси, StopFake, IREX. 2016. URL: https://www.aup.com.ua/uploads/Short_version_CMLP_manual_ua.pdf
33. Навчання студентів академічній доброчесності у бібліотеці ВНЗ : метод. поради / авт.-укл. : Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; УБА. Київ : УБА, 2016. 39 с. URL: <https://ula.org.ua/259-publikaciyi/vidannya/3612-navchannia-studentiv-akademichnoi-dobrochesnosti-u-bibliotetsi-vnz>
34. Основи формування культури академічної доброчесності в бібліотеці : інформаційний огляд / авт.-уклад. : Н. В. Якуніна, А. А. Чинюк, Я. В. Руденко ; НБ ім. М. Максимовича КНУ імені Т. Шевченка ; УБА. Київ : УБА, 2016. 41 с. URL: <https://ula.org.ua/259-publikaciyi/vidannya/3613-osnovy-formuvannia-kultury-akademichnoi-dobrochesnosti-v-bibliotetsi>
35. Остряньська Н. В., Васюренко В. О. Особливості формування інформаційної культури у студентів вищих навчальних закладів. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/30767/1/105.pdf>
36. Перелік основних термінів з інформаційної культури. Додаток 15 // Сучасна шкільна бібліотека: організація роботи : практ. посіб. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; авт. кол. : Л. М. Бондар, Т. В. Добко, І. Г. Лобановська та ін. Київ, 2019. С. 344–346. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/718518/1/Modern_school_library_2019\(1\).pdf](https://lib.iitta.gov.ua/718518/1/Modern_school_library_2019(1).pdf)
37. Пометун О. Як розвивати критичне мислення в учнів (з прикладом уроку). НУШ – нова українська школа для всіх. URL: <https://nus.org.ua/articles/krytychne-myslennya-2/>
38. Профіль компетентностей бібліотекарів з академічної доброчесності : рекомендації / О. Бруй, Л. Савенкова, С. Чуканова ; УБА, НТБ ім. Г. І. Денисенка, НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», НБ НПУ ім. М. П. Драгоманова, НБ НУ «Києво-Могилян. акад.». Київ : УБА, 2019. 16 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/27045?mode=full>
39. Процес якісної інформаційної підтримки освіти та досліджень у бібліотеці університету : реком. для впровадж. моделі / розроб. : О. Бруй, Є. Кулик, О. Сербін ; за заг. ред. Я. Сошинської ; ВГО УБА ; НТБ КПІ ім. І. Сікорського ; НБ ім. М. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка. Київ : УБА, 2020. 25 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/33221>
40. Прудникова О. В. Інформаційна культура і формування «людини інформаційної» // Вісник ; Нац. ун-т «Юридична акад. України ім. Ярослава Мудрого». 2016. № 2. С. 154–165. (Сер. : Політологія). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuuaup_2016_2_14

41. Прудникова О. В. Соціокультурна комунікація в контексті становлення та розвитку інформаційної культури // Політологіч. вісник. 2013. Вип. 70. С. 123–132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pv_2013_70_13
42. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності / уклад. : підкомісія 303 «Академічна доброчесність» / 2016. 24 с. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/akdo/nodo/n3.pdf>
43. Розвиток інформаційної культури педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів / С. В. Алексєєва, О. Д. Гуменний, В. В. Паржницький. Київ, 2015. 188 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/10042/1/rozvytok%20ІК.pdf>
44. Стеценко І. Складові інформаційної культури та інформаційної грамотності: для педагогів дошкільної та початкової освіти // Інформатика. Шкільний світ. 2012. № 8. С. 13–17. URL: https://virtkafedra.usoz.ua/el_gurnal/pages/vyp5/stecenko.pdf
45. Трач Ю. В. Нові інформаційні технології та інформаційна культура у глобалізованому світі // Культура України. Київ, 2016. Вип. 52. С. 112–117. URL: <http://surl.li/eepe>
46. Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності : навч. посіб. Київ : УБС НБУ, 2015. 609 с. URL: https://pidru4niki.com/77077/kulturologiya/lyudina_informatsynomu_suspilstvi#74
47. Формування інформаційної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів : наук.-метод. реком. / АПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського ; упоряд. А. І. Рубан. Київ, 2005. 117 с. URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2018/09/Formuv_inf_kult_uchniv.pdf
48. Цимбалюк В. Проблеми формування інституту інформаційної культури в теорії інформаційного права України // Правова інформатика. 2003. № 1. С. 31–36. URL: <http://surl.li/eepeb>
49. Чередник Л. А. Інформаційна культура як складник загальної культури особистості // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : матер. IX Міжнар. конф.. Одеса, 8–9 вересня 2016. Одеса, 2016. С. 364–370. URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/1850>
50. Ярошенко Т. О. Технології Веб 2.0 для бібліотек і користувачів: нові можливості розвитку бібліотечного середовища : посіб. для бібліот. за прогр. підвищ. кваліф. / УБА, НАКККіМ, Центр безпер. інф.-бібл. освіти, Гол. тренінг. центр для бібліот. Київ : Самміт-книга, 2013. 106 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2820/Teh_Web.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Абетка з нетикету. Основні «заповіді» мережевої моралі / сайт Держ. біб-ка України для юнацтва. URL: <https://sites.google.com/site/netiquette4uth/home/rules-of-netiquette>
2. Безпека в інтернеті. Матеріали та ресурси. / сайт Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/diyalnist/bezpeka-v-interneti/>

3. Верифікація в Інтернеті : курс ВУМ. / сайт ВУМ online URL: <https://vumononline.ua/course/verification-in-the-internet>
4. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/>
5. Затверджені стандарти вищої освіти. /Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
6. Кодекс етики викладачів і студентів. НАКККіМ. Сайт НАКККіМ. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/Akademiia/publ_m/Kodeks_etiki.pdf
7. Кодекс академічної доброчесності. НАКККіМ. Сайт НАКККіМ. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/official_documents/Osv_Diyalnist/Codex_akadem_do_brochesnosti.pdf
8. Концепція розвитку цифрових компетентностей до 2025 року. Схвалено розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2021. URL: <http://surl.li/uvgg>
9. Критичне мислення: ключові характеристики та вправи для його розвитку. URL: <https://vseosvita.ua/library/kriticne-mislenna-klucovi-harakteristiki-ta-vpravi-dla-jogo-rozvitku-191829.html>
10. Медіаграмотність: практичні навички. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/about
11. Навчальна гра «Медіазнайко». URL: <https://www.aup.com.ua/Game/>
12. Онлайн-курс «Новинна грамотність». URL: <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>
13. Освітні програми / сайт НАКККіМ URL: <https://nakkkim.edu.ua/abituriyentam/osvitni-prohramy>
14. Освітня платформа «критичне мислення». URL: <https://www.criticalthinking.expert/>
15. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату НАКККіМ. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/Akademiia/publ_m/osv_diiialnist/pro_zapobigannya_plagiat.pdf
16. Пригоди літератури (онлайн гра) URL: <https://www.aup.com.ua/mediaosv/onlayn-gra-prigodi-literatusa/>
17. Тести. Медіа IQ твій медійний інтелект. URL: <http://media-iq.tilda.ws/quiz>
18. Українська бібліотечна енциклопедія - URL: <https://ube.nlu.org.ua/>
19. Фільтр. Національний проєкт з медіаграмотності URL: <https://filter.mkip.gov.ua/>
20. Цифрограм. Національний тест на цифрову грамотність. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/digigram>
21. Academic IQ. Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти Academic Integrity and Quality Initiative URL: <https://academiq.org.ua/>